

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. In eadem materia plus deferre privatæ rationi suæ, quàm
traditioni Majorum, dictrinæve vel authoritati sanctorum Doctorum, est
contra ragulas christianæ humilitatis, simplicitatis, modestiæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

Sanctorum qui hos secuti sunt, vestigia inquiras. Audiant hæc qui gloriantur, in omnibus se plus rationi, & Dialecticæ, quam auctoritati deferre.

CAPUT XI.

In eadem materia plus deferre privatae rationi suæ, quam traditioni Majorum, doctrinae vel auctoritati sanctorum Doctorum, est contra regulas christiane humilitatis, simplicitatis, modestiæ & prudentiæ.

94 **Q**uod sit contra regulas christiane humilitatis, probant documenta Sanctorum, quibus num. 86. 87. 88. demonstratum est non esse animi humilis, sed superbi, arrogantis, deque sufficientiæ & ratione sua nimium præsumptis, sic inniti rationi seu Philosophiæ suæ, ut plus ei deferatur, quam traditioni Majorum, auctoritatique præcorum Patrum & Communitatis Sapientum. Hoc est enim inniti prudentiæ suæ, atque in oculis suis sapientem videri. Hoc est videri sibi præcis illis Patribus, magnisque Ecclesiæ Luminaribus sapienterem, in eo in quo visa sibi ratio, conceptaque inde cogitatio, doctrinæ ipsorum antefertur. Hoc est non velle ipsos audire, nec ab ipsis instrui, docerique, sed ipsos quodammodo docere, ipsosque arguere, quasi doctrinæ ipsorum, in comparatione placens tibi cogitationis tuæ, vel sit ratione destituta, vel minus solidâ ratione suffulta. Ista verò præsumere superbi spiritus est, de seipso nimium præsumptis, ut clamant allata ibidem documenta. Est ergo contrarium humilitati, atque adeo contrarium Sapientiæ, quæ non est ubi superbia, sed ubi humilitas, Sapiente Proverb. 11. dicente: *Ubi fuerit superbia, ibi erit & contumelia; ubi autem humilitas, ibi & sapientia.* Quia videlicet *lumen intelligentiæ humilitas aperit, superbia abscondit.* Gregor. 25. Moral. 11. *Humilitas virtus est & sublimioris Philosophiæ mater & origo.* Chryostomus homil. 39. in cap. 11. Matthæi. Propterea Christus: *Confiteor* (inquit) *tibi Pater, Domine celi & terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.*

95 Quod id etiam sit contra christianam simplicitatem & modestiam, probatur quoad simplicitatem (de qua Sap. 1. *In simplicitate cordis quæritur illum*) quia proprium christiane simplicitatis est, magis credere aliis sapientioribus, quam sibi ipsi, nec in rebus fidei & morum tam inniti humanæ Philosophiæ, terrenæque sapientiæ (de qua scriptum est, *Perdam sapientiam sapientum, &c.*) quam cælesti Philosophiæ Sanctorum, quos Deus cælesti lumine perfudit ad illuminationem cæterorum; nec se sibi magistrum habere, sed alios, præsertim Ecclesiæ Doctores. Patet hoc in simplicitate parvulorum, qui magis credunt matri, quam sibi, plusque deferunt matri instructioni, quam propriae cogitationi. Unde Cyprianus l.

3. testim. cap. 53. simplicitatem opponit nimiam ratiocinationi, ad id allegans testimonium Eccl. 7. juxta Versionem 70. *Noli argumentari plusquam oportet: quod profectò faciunt, qui Sapientioribus deferre nolunt, maluntque se qui rationem sibi visam, quam magistrorum sibi cælitus doctorum auctoritatem & doctrinam.*

Probatur etiam quoad modestiam, 1.º quia 96 quisquis sapit plusquam oportet sapere, sicut non sapit ad sobrietatem, ita nec ad modestiam.) Apostolo Rom. 12. duo ista contraponente, *Sapere plusquam oportet sapere, & sapere ad sobrietatem;* cum ait: *Non sapere plusquam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem:* ubi Syrus & Chryostomus vertunt, *sed sapere ad modestiam.*) Quisquis verò, citra apertam necessitatem, præfert judicium suum, visamque sibi rationem, judicio, rationibusque SS. Doctorum, sapit plusquam oportet sapere: quia sibi videtur sapere plusquam sancti Doctores, in eo, in quo judicium suum, visamque sibi rationem præfert judicio & rationibus ipsorum; in eoque proinde sibi videtur sapientior sapientioribus se, vetustis præsertim Patribus, quibus nec nostris, nec futuris temporibus ullam parem in veritatis contemplatione speramus; ita ut in comparatione aquilarum istarum irreverberato visu solem intuentium, noctua & vespertiones simus; inquit Anselmus in Præfat. l. de Incarnat.

2.º Quia proprium christiane modestiæ, semper 97 per judicaverunt Majores nostri, non sua posteris tradere, sed à Majoribus accepta servare, ut ostendit Lyrinensis monitorii c. 9. Igitur contra modestiam christianam est à Majoribus accepta rejicere; præ illisque, sua tamquam rationabiliora tradere. Quid enim? (ait Basilus l. 11. contra Eunom.) *non dabimus plus antiquitati? ... nullam rationem dignitatis eorum habebimus, qui omni spiritali gratiâ claruerunt?* Majorem habuit D. Bernardus, suoque nos exemplo docuit, eorum sententiis modestum sapientem magis acquiescere debere, quam rationibus in contrarium sibi visis, dum epist. 77. dixit: *Patrum tantummodo opponimus sententias, ac verba proferimus, absit ut visis nobis rationibus, præ illis, adhæreamus: neque enim sapientiores sumus quam Patres nostri.*

Denique quod illud ipsum sit contra christianam prudentiam, demonstratur, quia tria sunt quoad hoc dictamina prudentiæ christiane. Primum est: Sapientiorum (præsertim cælitus afflatorum) magis stare judicio, quam proprio, quamdiu non constat illos errare. Secundum: de rebus divinis, ad salutemque & conscientiam pertinentibus, potius philosophari more sanctorum Doctorum, ab Ecclesiæ & Orbe Litteratio approbatorum, quam more hæreticorum ab Ecclesiæ & Orbe Litteratio damnatorum. Tertium: magnæ infantiæ esse, in periculum errandi non necessarium sponte se conjicere, præsertim errandi in rebus summis, vel utique divinis, vel salutem animæ concernen-

tibus, in quibus periculum illud vitandum est, quantum fieri potest. At contra tria hæc dictamina faciunt qui in ejusmodi rebus, citra cogentem necessitatem, plus deferunt visæ sibi rationi, quam communi Majorum traditioni, sanctorumque Doctorum, maxime primariorum autoritati. Igitur faciunt contra christianam prudentiam.

99 Major propositio, quod utique prudentia christiana dicet illa tria, à nullo sapiente revocatur in dubium, quoad secundum & tertium. Nec in dubium magis revocari potest quoad primum, ob Oracula Scripturarum, documentaque Sanctorum, cap. præcedenti relata. Quibus accedit & ratio, quia nimirum prudentia christiana dicat in ordine, ad assequendam veram sapientiam, intelligentiamque, servandum ordinem à divina providentia institutum, quæ sicut inferiora vult per superiora dirigi, sic & minus sapientes per sapientiores (& maxime per illustriores Ecclesiæ Doctores, qui ad modernos se habent velut cælestia corpora ad sublunaria.) Ad hoc quippe dedit, *quædam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas... alios autem Pastores & Doctores... ut non circumferantur omni vento doctrina, &c.* Ad hoc etiam voluit, vel in ipsis cælestibus ordinibus, inferiores Angelos per superiores illuminari. Ob id denique vel ipse Philosophorum Princeps (tametsi Gentilis) in lib. de divin. per somnia, dixit: „ non minus eorum qui experti sunt, „ ipsi demonstrationibus adhibere animum oportere.

100 Minor verò propositio, quod utique contra illa tria faciant, &c. probatur per singulas partes. Et imprimis quod faciant contra primum dictamen, res per se loquitur; per se namque manifestum est, illos non magis stare Sapientiorum, etiam cælitus afflatorum, judicio, quam proprio, sed e contrâ magis proprio, quam illorum, qui plus deferunt rationi cogitationique suæ, quam sapientiorum etiam illustriorum SS. Patrum doctrinæ.

101 Deinde probatur quod faciant contra secundum dictamen: quia ex una parte certissimum est ex dictis Proleg. 1. sicut & ex dictis cap. præcedenti, modum philosophandi ipsorum esse contrarium exemplis, modoque philosophandi sanctorum Doctorum, utpote quibus adeò suspectæ fuerunt rationes & cogitationes cordis sui, ut plus detulerint Majorum traditioni, priscorumque Patrum autoritati, nec suâ, sed à Majoribus, priscisque Patribus accepta posteris tradiderint. Ex altera verò parte, non minus certum est, modum philosophandi, contra quem disputamus, esse secundum modum philosophandi, & secundum exemplum hæreticorum; utpote quos constat, propter effrenem minusque sobriam ratiocinandi libertatem, quâ Dialecticam suam, visæque sibi rationes, Majorum traditioni, sanctorumque Patrum

doctrinæ prætulerunt, in tot errores, putidasque hæreses prolapsos esse, prout de Origene, Ario, Nestorio, Paulo Samosateno, Eutyche, Dioscoro, Wicleffo, Abaylaro & Lutheo ostendit Melchior Canus l. 7. de locis c. 33 & de nonnullis nos quoque ostendimus to. 1. de Deo distinct. 1. n. 41. Atque ex eodem lapsum Tatiani hæretici profluxisse narrat Eusebius l. 4. c. 27. quia scilicet *Doctores arrogantia imbutus, tamquam qui ceteris se duceret meliorem, proprium maluit quam à Veteribus traditum docendi institere stylum.*

Denique manifestè probatur, quod faciant 102 contra tertium prudentiæ dictamen: quia evidens est, quod in periculum summis in rebus errandi sponte & citra necessitatem se conjiciat, quisquis neglectâ, abjectâque securâ acutâ de rebus illis philosophandi viâ, Sanctorum utique ab Ecclesia approbatorum (eorum præsertim quorum tutissima inconcussaque dogmata declaravit) mavult se committere lubrico ingenio suo, erraticæque rationi suæ: cum innumeris, iisque perspicuis experimentis (c. 2. 3. 4. & 5. deductis) aperte constat, quod sicut nihil fortuitorum tam capax quam mare, sic nihil casibus tam obnoxium quam humanum ingenium, suo ductui, solisque rationalibus suis permissum. Et sicut nihil tam periculosum quam mari se committere sine perito navarcho; sic errorum naufragio nihil tam propinquum, quam summarum rerum, seu divinarum, salutemque concernentium, profundum intrare, sine securo magistro; longèque periculosius, illo abjecto, sine alioque proinde duce, quam proprio cerebro. Cum enim, præcedenti, & Prol. 1. c. 4. viderimus, hinc hæreses, hinc errores omnes hæctenus pullulasse, & quisquis, seu Catholicorum, seu Hæreticorum, hæctenus erravit, idèd errasse, quia abjectâ neglectâve traditione Majorum, doctrinâque primariorum Ecclesiæ Doctorum, magis credidit ingenio suo, visæque sibi rationi, quam venerandæ eorum canitiei: divinâ utique providentiâ nimiam eorum de se suaque ratione præfidentiam, sicut & violatâ christianiæ humilitatis, simplicitatis & modestiæ regulas, justissimè persequente; ut vel hinc discant homines, humiliter, simpliciter ac modestè sapere, nec adeò inniti prudentiæ rationique suæ. Fallit enim frequenter humana ratio, nisi cælesti fulciatur, dirigaturque magisterio, quos nos Deus instruit per Majores nostros, & maxime per sanctos Ecclesiæ Doctores. Et ipsa est, quæ non solum erraticos Catholicos, & Hæreticos, sed & Gentiles Philosophos infinites fefellit, perduxitque in scopulos innumerabilium errorum, ut evidenter in superioribus est demonstratum. Nihil proinde magis experienciâ comprobatum, quam solemne D. Bernardi proloquium epist. 87. *Qui se sibi magistrum constituit, stulto se discipulum committit.*